ОФАРИН, БАҲОДИР ВАТАНДОШЛАРИМИЗ!

Қаҳрамон космонавтларимиз А. НИКОЛАЕВ ва П. ПОПОВИЧлар космик парвоздан Ерга эсон-омон қайтиб тушдилар ✱ ХАЛҚ ЎЗИНИНГ ДОВЮРАК ФАРЗАНДЛАРИНИ ТАБРИКЛАМОҚДА ВА ҚУТЛАМОҚДА.

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-йил чиқиши

№ 163 (2196).

16 АВГУСТ ПАЙШАНБА 1962 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ВА ХАЛҚЛАРИГА! БАРЧА МАМЛАКАТЛАРНИНГ ХАЛҚЛАРИ ВА ҲУКУМАТЛАРИГА! БУТУН ПРОГРЕССИВ ИНСОНИЯТГА!

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет Иттифоқи ҳукуматининг Мурожаати

Қосмик фазони ўзлаштириш йилномасида янги шонли саҳифа очилди. Совет космонавт учувчилари йўлдош-кемаларда мураккаблиги ва узоқ давом этиши жиҳатидан космосга мисли кўрилмаган группалаб учишни жаҳонда биринчи бўлиб амалга оширдилар.

Қудратли совет ракеталари 1962 йил 11 ва 12 августда «Восток-3» ва «Восток-4» йўлдош-кемаларини Ер теварагидаги орбитага чиқаздилар. Космонавт учувчилар — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг гражданлари, коммунист Андриян Григорьевич Николаев ва коммунист Павел Романович Попович ўртоқлар ана шу йўлдош-кемаларни бошқариб бордилар.

Николаев ва Попович ўртоқлар жуда буюк мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатиб, Ер атрофини группа бўлиб бир неча кун айланиб учдилар, белгиланган программани жуда яхши бажардилар ва Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи территориясида белгиланган районга эсон-омон қўндилар.

Ўртоқ Николаев бошқарган «Восток-3» космик йўлдош-кемаси 95 соатда, яъни қарийб 4 сутка ичида Ер шари атрофини 64 мартадан кўпроқ айланиб учди ва 2 миллион 600 минг километрдан кўпроқ масофани учиб ўтди.

Ўртоқ Попович бошқарган «Восток-4» космик йўлдош-кемаси 71 соатда, яъни қарийб 3 сутка давомида планетамиз атрофини 48 мартадан кўпроқ айланиб учди ва қарийб 2 миллион километр масофани босиб ўтди.

Ҳар иккала космик кема бир-бирига яқин масофада учиб юрди. Космонавт учувчилар радио орқали икки томонлама бевосита маҳкам алоқа қилиб турдилар. Йўлдош кемаларнинг парвози ва қўниши белгиланган планларга тамомила мувофиқ суратда бўлди. Кемалардаги аппаратлар космосда бўлган ҳамма вақт ичида тўхтовсиз ишлаб турди. Учиш вақтида ҳар иккала космонавтнинг соғлиги жуда яхши, кайфияти тетик бўлди, уларнинг ишлаш қобилияти тўла сақланиб қолди. Улар парвоз вақтида илмий тадқиқот ишларининг катта программасини бажардилар. Мураккаб космик парвоздан қайтиб келгандан кейин космонавт учувчиларнинг соғлиги яхши.

Бундай группа бўлиб парвоз қилиш, аввало, космик кемаларнинг такомиллаштирилганлиги, илмий ҳисоб-китобларнинг аниқлиги, ана шу масъулиятли топшириқни бажаришда қатнашган барча совет кишиларининг ғоят аниқ ва пухта ишлаганликлари туфайли таъминланди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет Иттифоқи ҳукумати зўр шодлик ва мамнуният билан шуни қайд қиладиларки, совет космонавт учувчилари, космик кемаларни яратишда ва уларнинг космосга парвоз қилишига хизмат кўрсатишда қатнашган олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар ва ишчилар Ватан олдидаги, прогрессив инсоният олдидаги ўз бурчларини шараф билан бажардилар.

Ер атрофида бир неча кун давом этган группалаб учиш космосни тадқиқ этишда янги босқичдан далолат беради. Ана шу учиш вақтида космик кема билан Ер ўртасидагина эмас, балки турли масофаларда учиб юрган космик кемалар ўртасида ҳам биринчи марта радио орқали алоқа ўрнатилди. Фан космосга учиш шароитида киши организмининг ҳолати тўғрисида жуда қимматли маълумотлар билан бойиди. Айни бир вақтда группалаб учган икки космонавт ўзаро алоқа боғлаб ва кемаларни бошқариб борган ҳолда, ўз ҳаракатларини бир-бирлари билан мувофиқлаштирдилар, вазият тўғрисидаги, аппаратларнинг иши ҳақидаги маълумотларни айирбошлаб турдилар, кузатишларнинг натижаларини таққослаб кўрдилар. Совет космонавт учувчилари миллион-миллион километр масофаларни босиб ўтишга қодир эканликлари эндиликда тамомила аён бўлиб қолди. Улар қудратли космик кемаларни Қуёш системасидаги планеталар сари бошлаб борадиган пайт яқинлашоқда.

Николаев ва Попович ўртоқларнинг буюк жасорати Ватанимизнинг шон-шуҳратини янада юксак даражага кўтаради, ғоят тараққий этган совет экономикасининг, илғор совет фани ва техникасининг ютуқларини, социалистик тузумнинг бениҳоя афзалликларини ёрқин намойиш қилади.

Қосмосни забт этган совет қаҳрамонлари халқ орасидан чиққан ва шонли Коммунистик партиямиз сафларида тарбияланган кишилардир. Улар социализм ва коммунизмнинг юксак идеаллари руҳида тарбияланган бўлиб, ўз халқига, ўз Ватанига чексиз содиқдирлар. Улар СССР даги социалистик миллатларнинг мустаҳкам дўстлигини гавдалантириб турибдилар. Рус фарзандлари Гагарин ва Титов ўртоқлардан кейин чуваш халқининг фарзанди ўртоқ Николаев ва украин халқининг фарзанди ўртоқ Попович космосни штурм қилдилар. Совет Иттифоқи халқлари ягона қардошлик оиласида коммунизм қурмоқдалар, улар тинчлик ва тараққиёт манфаатларини, бутун инсониятнинг бахт-саодатини кўзлаб, бир сафга тизилиб, космосни ҳам штурм қилмоқдалар.

Коммунистлардан Юрий Гагарин, Герман Титов, Андриян Николаев ва Павел Поповичнинг номлари халқимиз қаҳрамонлиги, ижодий генийси ва меҳнатсеварлиги тимсолининг мужассами бўлиб қолди. Совет космонавтлари Ватанимизнинг, улуғ ленинчи Коммунистик партиянинг содиқ ва муносиб фарзандларидир. Улар чексиз мардлик, зўр билим-маҳорат, юксак маданият ва ахлоқий поклик намуналарини кўрсатган кишилардир.

Коммунистлар Ерда ва космосда инсониятнинг олдинги сафларида дадил бораётганликларини, социализм — Совет Иттифоқи ўзининг қудратли мукаммал космик кемаларини муваффақиятли суратда космосга учираётган мустаҳкам старт майдончаси эканлигини эндиликда бутун дунё кўриб турибди.

Қосмосни ўзлаштириш соҳасида эришилган янги жуда катта муваффақиятлар коммунизм капитализм билан тинч мусобақада бирин-кетин ғалаба қозонаётганлигини кўрсатади. Партия XXII съездининг қарорларидан, партиянинг янги Программасидан илҳомланган совет халқи комил ишонч билан коммунистик жамият қурмоқда ва бутун инсониятга порлоқ истиқбол йўлини очиб бермоқда.

Улуғ Ленининг фан, техника ва маданиятнинг жамият тараққиётидаги ўзгартирувчилик роли тўғрисида башорат қилиб айтган гаплари рўёбга чиқмоқда. «Илгари, — деган эди Владимир Ильич, — бутун инсониятнинг ақл-идроки, унинг бутун генийси фақат бир нарса учун: техника ва маданият бойликларини баъзи кишиларга бериш, бошқаларни эса энг зарур бўлган маориф ва тараққиётдан маҳрум қилиш учун ижод қилар эди. Эндиликда эса техниканинг бутун мўъжизалари, маданият соҳасида эришилган барча ютуқлар умумхалқ мулки бўлади ва инсониятнинг ақл-идроки ва генийси бундан буён ҳеч қачон зўрлик воситасига, эксплуатация воситасига айланмайди. Биз буни биламиз,— бинобарин, бу ғоят буюк тарихий вазифа ишлашга, бор кучни сарф қилишга арзийдиган бир вазифа эмасми, ахир? Меҳнаткашлар бу буюк тарихий ишни амалга оширадилар, чунки революциянинг, уйғониш ва янгилашнинг мудраб ётган буюк кучлари худди ана шу меҳнаткашлардадир».

Бизнинг партиямиз, бизнинг халқимиз Ленин кўрсатиб берган йўлдан бормоқдалар. Революция уйғотган Совет Ватани озод халқларининг буюк ижодий кучлари қандай мўъжизалар яратаётганлигини эндиликда ҳамма кўриб турибди.

Бизнинг давримизда фан ва техника табиат кучларини эгаллаш ва улардан инсон бахт-саодати йўлида ҳар томонлама фойдаланиш учун чексиз имкониятларни очиб бермоқда. Фаннинг улуғ кашфиётларидан тинчлик мақсадларида, кишиларнинг бахт-саодати йўлида фойдаланилган тақдирдагина бу кашфиётлар турмуш шароитларини яхшилашга хизмат қилаолади.

Совет давлати бутун жаҳонда мустаҳкам тинчлик учун изчиллик ва сабот билан кураш олиб бормоқда. Ана шу тинчлик мақсадларини кўзда тутиб, совет космик кемалари яна парвоз қилдилар.

Инсоният ер юзида мустаҳкам тинчлик бўлишига ташнадир ва бирор ҳукуматнинг ҳам бу билан ҳисоблашмаслиги мумкин эмас. Ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланиб яқинда Москвада ўтказилган жаҳон конгресси халқларнинг тинчлик душманларига нисбатан нафрати нақадар катта эканлигини очиқ-равшан кўрсатди. Конгресс Ғарб давлатларининг милитаристик доираларини барча халқлар номидан қаҳр-ғазаб билан қоралади ва қаттиқ халқаро контроль остида ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, ядро қуроли синовларини абадий тақиқлаш учун актив кураш олиб боришга чақирди.

Совет ҳукумати халқларнинг бутун дунёда мустаҳкам тинчликни таъминлаш тўғрисидаги талабларини тамомила қўллаб-қувватлаётганлигини яна тантанали суратда айтади ва ана шу ҳаққоний талабларни амалга ошириш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўради.

Совет ҳукумати барча ҳукуматлар ва халқларга яна мурожаат қилиб, инсониятни термоядро уруши хавфидан халос қилиш учун, ер юзида мустаҳкам тинчлик учун янада зўр сабот ва матонат билан кураш олиб боришга чақиради. Совет кишилари халқларнинг зўр ғайрат билан кураш олиб бориб, тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилишларига аминдирлар.

Космонавт учувчилар Николаев ва Попович ўртоқларнинг Қаҳрамонона жасорати совет кишиларининг, жаҳондаги соф виждонли ҳамма кишиларнинг қалбини шодлик ва ифтихор туйғулари билан тўлдиради, бизнинг халқимизни коммунистик қурилишда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритишга чорлайди!

Тинчлик ва тараққиёт ишининг тантанаси сари, олға!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

ТАСС АХБОРОТИ

КОСМОНАВТЛАР ЕРГА ҚЎНДИ

Ичида космонавт ўртоқ Андриян Григорьевич Николаев бўлган «Восток-3» ва ичида космонавт ўртоқ Павел Романович Попович бўлган «Восток-4» космик кемалари учиш программасига мувофиқ, 1962 йил 15 августда белгиланган районда Ерга қўндилар. «Восток-3» ва «Восток-4» космик кемалари Ерга нормал қўндилар.

Космонавтларнинг Ерга қўнган вақти:

— Ўртоқ Андриян Григорьевич Николаев соат 9-55 минутда.

— Ўртоқ Павел Романович Попович соат 10-01 минутда.

Космик фазода учгандан кейин ва Ерга қўнгандан кейин иккала космонавт ҳам ўзини яхши ҳис қилмоқда. «Восток-3» ва «Восток-4» космик кемаларининг учиш программаси тўла бажарилди.

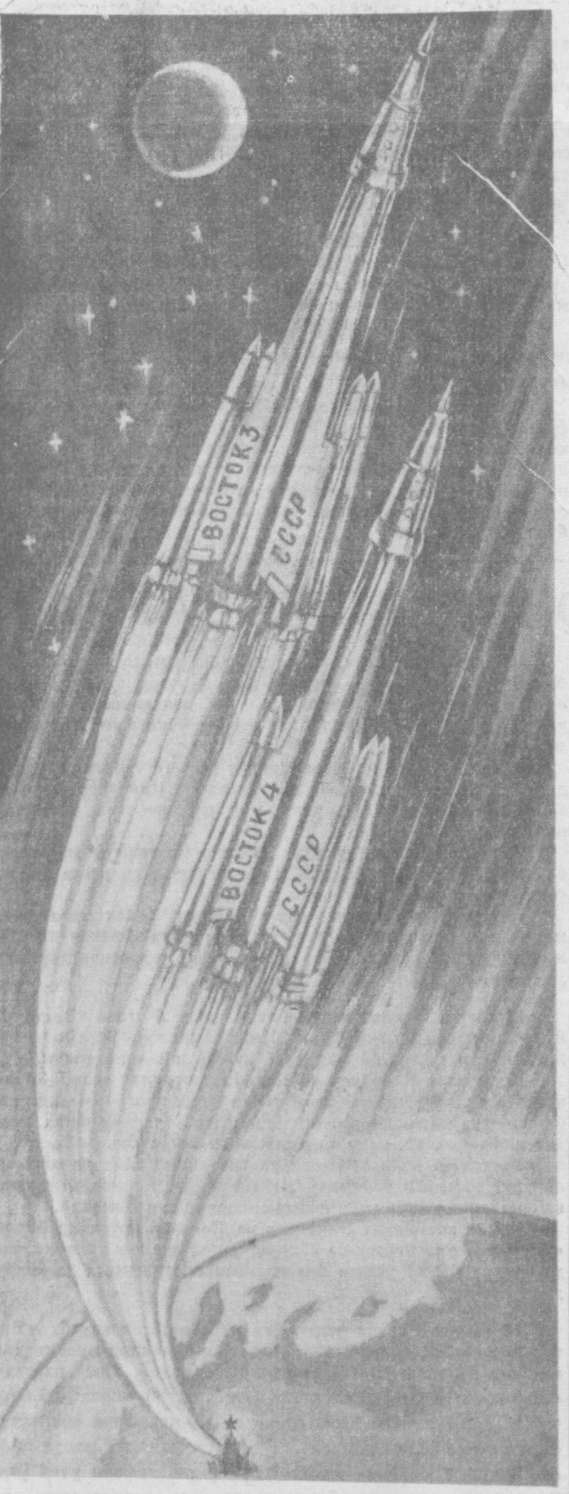

Бу расмни машқлардан бўш вақтларида тасвирий санъат билан шуғулланадиган космонавтлардан бири «Правда» редакциясига юборган. Расмга қўшиб юборган хатида у шундай деб ёзади:

«Космодромда учиб кетиш олдидан Андриян Николаев ва Павел Попович мендан «Восток-3» ва «Восток-4» кемаларининг космик парвозига бағишланган плакат чизишни илтимос қилган эдилар. Мен дўстларимнинг шу илтимосини бажардим.

Бу плакат-расмни «Правда»га юбораман». **«ПРАВДА»дан.**

„Восток-3" ва „Восток-4" йўлдош-кемаларида космонавтларнинг космосга группалаб қилган ва узоқ давом этган парвозини амалга оширишда қатнашган олимлар ва конструкторларга, инженерлар, техниклар ва ишчиларга, барча коллективлар ва ташкилотларга Совет космонавтлари ўртоқ Андриян Григорьевич Николаевга ўртоқ Павел Романович Поповичга

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи гражданлари ўртоқ Андриян Григорьевич Николаев ва ўртоқ Павел Романович Попович бошқариб борган икки совет кемаси «Восток-3» ва «Восток-4» нинг космик фазода тарихда биринчи марта группа бўлиб узоқ вақт қилган парвози муваффақиятли тугалланди. Космосни ўзлаштириш соҳасида янги порлоқ ғалабага эришилди!

Совет кишилари космик фазонинг ичкари томонига биринчи бўлиб йўл очганликларини ҳис этиш қувончлидир. Мард космонавтлар Андриян Николаев ва Павел Попович узоқ давом этиши ва мураккаблиги жиҳатидан рекорд парвозлари билан илмий тадқиқот ишларининг кенг программасини бажариб, илғор совет фани хазинасига янги муносиб ҳисса қўшдилар, Ватанимизнинг шон-шухратини оширдилар. Совет халқи ўз фарзандларининг қаҳрамонона жасоратига таҳсин ўқимоқда.

Биринчи совет космонавтларининг жасорати каби бу жасорат ҳам асрлар бўйи эсда қолади, ҳамиша букилмас ирода, мардлик ва фидокорлик намунаси бўлиб хизмат қилади.

Қадрли Андриян Григорьевич Николаев ва Павел Романович Попович ўртоқлар, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети сизларни космик фазода группалаб узоқ давом этган парвозингиз муваффақиятли тугалланиши ва жонажон Совет Ерига эсон-омон қайтиб келганлигингиз билан қизғин ва самимий табриклайдилар ҳамда қутлайдилар. Сизларга сиҳат-саломатлик ва Ватанимиз шон-шуҳрати йўлидаги олижаноб меҳнатингизда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

«Восток-3» ва «Восток-4» космик кемалари совет илмий ва конструкторлик фикрининг янги буюк ютуғидир. Ана шу кемаларда космосга группа бўлиб парвоз қилинганлиги совет фани ва техникасининг, олимларимиз, конструкторларимиз, инженерларимиз, техникларимиз ва ишчиларимиз ижодий генийсининг янги тантанасидир. Бу парвоз космосга ва Қуёш системасидаги бошқа планеталарга яна учиш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади. Кемаларнинг конструкцияси ва улардаги аппаратлар космосга қилинган парвознинг мураккаб шароитларида ҳамма синовларга бардош берди. Космонавтлар илмий тадқиқот ишларининг кенг программасини бажардиларки, бу тадқиқотларнинг натижалари жаҳон фанини бойитди.

«Восток-3» ва «Восток-4» қудратли космик йўлдош-кемаларнинг вужудга келтирилиши билан, космонавт учувчилар А. Г. Николаев ва П. Р. Поповичларнинг бу кемаларда группа бўлиб бир неча кун парвоз қилганликлари билан КПСС XXII съездининг совет фани олдига қўйган тарихий вазифа— фан ва техниканинг барча асосий йўналишлари бўйича жаҳонда илғор позицияларни эгаллаш вазифасини амалга оширишга янги ва жуда катта ҳисса қўшилди.

Совет Иттифоқининг космосни ўзлаштириш соҳасида эришган муваффақиятлари социалистик жамиятимиз қандай битмас-туганмас ижодий кучга эга эканлигини яна бир марта яққол кўрсатади. Коммунизмнинг актив ва онгли қурувчиси бўлган совет халқи қандай буюк жасоратлар кўрсатишга қодир эканлигини ҳозир бутун дунё кўриб турибди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети «Восток-3» ва «Восток-4» янги космик йўлдош кемаларини яратишда, космосга группа бўлиб парвоз қилишни тайёрлаш ва муваффақиятли амалга оширишда қатнашган олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар, ишчиларни, коллектив ва ташкилотларни, ҳамма кишиларни Коммунистик партия, Совет ҳукумати номидан, Ватанимизнинг барча халқлари номидан самимий ва қизғин табриклайдилар.

Ажойиб космик йўлдош-кемаларни вужудга келтирган совет олимлари, конструкторлари, инженерлари, техниклари ва ишчиларига шон-шарафлар!

Жасур совет космонавтларига шон-шарафлар!

Коммунизм қураётган қаҳрамон совет халқига шон-шарафлар!

Совет халқи барча ғалабаларининг илҳомчиси ва ташкилотчиси Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

Коммунизм ғалабаси сари, олға!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

КОСМОСДАГИ БУЮК ТАРИХИЙ ҒАЛАБА—

Павел Попович, хотини учувчи-инструктор Марина ва қизчаси Наташа ўз уйларида. И. Снегирев фотоси, (АПН).

ТАСС АХБОРОТИ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи гражданлари космонавт майор Андриян Григорьевич Николаев ва космонавт подполковник Павел Романович Попович бошқариб борган «Восток-3» ва «Восток-4» космик йўлдош кемаларининг группа бўлиб парвоз қилиш программаси тўла бажарилди.

Йўлдош-кемалар 1962 йил 15 августда деярлик бир вақтда Совет Иттифоқининг белгиланган районида, Қозоғистон ССР Қараганда шаҳрининг жанубида, мўлжалланган қўниш нуқтасига бевосита яқин жойда ерга қўндилар.

Ерга қўнгандан кейин ҳар иккала космонавтнинг кайфияти ва соғлиги яхши.

Қўниш пайтида космонавтлар — Николаев ва Поповични таъминот группаси, врачлар, дўстлар, мухбирлар ва спорт комиссарлари кутиб олдилар.

Космонавт ўртоқ Андриян Григорьевич Николаев учган «Восток-3» космик йўлдош кемаси 95 соат, яъни қарийб тўрт сутка парвоз қилди. «Восток-3» кемаси бу вақт ичида 2 миллион 600 минг километр йўл босиб, Ер атрофини 64 мартадан кўпроқ айланиб чиқди.

Космонавт ўртоқ Павел Романович Попович тушган «Восток-4» йўлдош-кемаси космосда 71 соат парвоз қилиб, Ер шарининг атрофини 48 мартадан кўпроқ айланиб чиқди, «Восток-4» кемаси ана шу парвоз вақтида қарийб икки миллион километр йўлни учиб ўтди.

«Восток-3» ва «Восток-4» йўлдош кемалари космосда группа бўлиб 71 соат, яъни қарийб уч сутка парвоз қилдилар.

«Восток-3» ва «Восток-4» йўлдош кемаларининг космосда мислсиз узоқ вақт парвоз қилишидаги ва шу билан бирга космосга биринчи марта группалаб парвоз қилишдаги илмий ва техника вазифалари муваффақиятли ва тўла ҳал этилди.

Космосга группа бўлиб парвоз қилиш вақтида космик кемалар ўртасида икки томонлама радио алоқаси биринчи марта амалга оширилди. Космонавтлар учиб юрган вақтда гаплашиб турдилар, ўз кузатишларининг натижаларини айирбошлаб, ўз ҳаракатларини мувофиқлаштириб олиб бордилар. Космосда узоқ вақт учиб юрганда алоқа уюштиришга тааллуқли қимматли маълумотлар олинди.

Космик кемалардаги барча системалар ва агрегатлар ҳамда уларда ўрнатилган илмий аппаратлар парвоз қилиш пайтидан тортиб қўнишгача бутун учиш вақтида тўхтовсиз ишлаб турди.

Совет космонавтлари кемаларни бошқариб, илмий-тадқиқот ишлари катта комплексини берилган топшириққа тамомила мувофиқ суратда бажариб, ана шу мураккаб учишни маҳорат билан ўтказдилар.

Бутун учиш даврида космонавтлар соғлигини тиббий назорат қилиб туришга тааллуқли объектив маълумотлар совет космонавтлари Николаев ва Попович ўртоқлар орбитага чиқарилишда, бир неча кун космосда парвоз қилиш ва Ерга қайтиб тушиш пайтида ўзларини жуда яхши ҳис этганликларини кўрсатди.

Андриян Григорьевич Николаев ва Павел Романович Попович ўртоқлар ана шу ажойиб парвоз вақтида бенихоя зўр мардлик ва жасорат кўрсатиб, совет кишисининг юксак маънавий фазилатларини бутун дунёга намойиш қилдилар.

Совет космонавтлари Николаев ва Попович ўртоқларнинг парвози космосни тинчлик мақсадларида ўзлаштириш йўлида янги муҳим босқичдир.

«Восток-3» ва «Восток-4» йўлдош-кемаларининг группа бўлиб учиши натижасида илмий ва техника жиҳатидан ғоят қимматли материаллар олинди. Бу материаллар космик фазони бундан буён ҳам ўзлаштириш ва инсониятнинг қадимий орзусини — бошқа планеталар ва оламларга парвоз қилиш орзусини амалга ошириш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади.

ТАСС АХБОРОТИ КОСМОСДАН ОЛИНГАН ХАБАРЛАР

Совет космонавтлари Николаев ва Попович ўртоқлар космосда яна бир қизғин меҳнат кунини тугалладилар. 14 август Москва вақти билан соат 21 га келиб, «Восток-3» йўлдош-кемаси Ер атрофини 55 мартадан кўпроқ, «Восток-4» йўлдош-кемаси эса 39 мартадан кўпроқ айланиб чиқди.

«Восток-3» йўлдош-кемаси 81 соатдан ортиқ космик фазода парвоз қилмоқда. Кеманинг шу вақт ичида учиб ўтган масофаси салкам 2 миллион 300 минг километрни ташкил этади, бу эса Ердан Ойгача бўлган масофага нисбатан 6 баравар ортиқдир. «Восток-4» йўлдош-кемаси 58 соат мобайнида 1 миллион 600 минг километрдан ортиқ масофани учиб ўтди.

Космик кемаларнинг группа бўлиб учиши нормал, белгиланган программага тамомила мувофиқ суратда ўтмоқда. Йўлдош-кемаларнинг ҳамма агрегатлари ва системалари бекамикўст ишламоқда. 14 август соат 21 да «Восток-3» ва «Восток-4» кемалари орбиталарининг параметрлари қуйидагича бўлди: Ер атрофини айланиб чиқиш даври 88,028 минут ва 88,179 минутга баравар, Ер сатҳидан максимал узоқлашиши 214 ва 224 километрга, Ер сатҳидан минимал узоқлашиши 170 ва 173 километрга баравар, орбита текислигининг экватор текислигига оғиш бурчаги 64 градус 59 минут ва 64 градус 57 минутга баравар.

«Восток-3» ва «Восток-4» йўлдош-кемалари ўртасида радио орқали икки томонлама муттасил алоқа қилиниб турибди. 14 августда йўлдош-кемалар СССР территорияси устидан учиб ўтаётганда, марказий телевидение ва интервидение орқали бевосита йўлдош-кемаларнинг бортидан бир неча марта телевизион эшиттиришлар олиб берилди.

Космонавтларнинг аҳволини ва уларнинг иш қобилиятини кузатиш давом эттирилмоқда. Узлуксиз олинаётган телеметрик ахборотлар, телевизион кузатишлар ва космонавтларнинг ахборотлари космик кемаларнинг кабиналарида нормал шароит таъминланганлигидан далолат беради. Бу шароитга космонавтларнинг ўзлари жуда соз шароит, деб баҳо бермоқдалар. Ҳавонинг температураси, намлиги ва босими оптимал даражада сақланмоқда. Қайд қилинаётган физиологик функциялар нормадан четга чиқмаётир. Космонавтлар ўзларини жуда яхши ҳис қилмоқдалар, уларнинг кайфияти тетик.

«Восток-3» ва «Восток-4» йўлдош-кемаларнинг группа бўлиб учиши давомида космик фазода узоқ вақт учишнинг одам организмининг физиологик ва психологик ҳолатига кўрсатадиган таъсирини тадқиқ қилиш учун ғоят қимматли материаллар олинди.

Гагарин ва Титов ўртоқларнинг космик учишлари вақтида ҳосил қилинган тажриба космонавтлар Николаев ва Поповични анча узоқроқ вақт учишга ҳар томонлама тайёрлаш имконини берди.

Совет космонавтларининг юксак маънавий фазилатлари ва иродаси ҳам космик фазода узоқ парвоз қилишни амалга оширишда катта роль ўйнади.

Космонавтлар Николаев ва Попович 14 августга мўлжалланган программ тадқиқотларини муваффақиятли бажардилар. Программага мувофиқ, ҳозир космонавтлар ухламоқда.

* * *

15 август Москва вақти билан соат 6 гача «Восток-3» йўлдош-кемаси Ер атрофини 61 мартадан кўпроқ, «Восток-4» йўлдош-кемаси эса 45 мартадан кўпроқ айланиб чиқди.

Космонавт Николаев ва Попович ўртоқлар соат 3-30 минутгача давом этган уйқудан кейин учиш программасини яна бажаришга киришдилар. Космонавтлар ўзларини жуда яхши хис қилмоқдалар, уларнинг кайфияти жуда соз. «Восток-3» ва «Восток-4» йўлдош-кемалардаги системалар ва агрегатларнинг ҳаммаси бекамикўст ишламоқда. Космонавтларнинг кабиналарида ҳаёт учун нормал шароит сақланмоқда.

Ичида космонавт Николаев ва Попович ўртоқлар бўлган «Восток-3» ва «Восток-4» йўлдош-кемаларининг космик фазода группа бўлиб учиши белгиланган программага мувофиқ давом этмоқда.

* * *

15 август Москва вақти билан соат 8 га келиб, «Восток-3» ва «Восток-4» совет йўлдош-кемалари космосдаги мислсиз парвозларини давом эттирмоқдалар. Ўша вақтгача «Восток-3» йўлдош-кемаси Ер атрофини 63 марта айланиб чиқиб, 2,5 миллион километрдан ортиқ масофани учиб ўтди, «Восток-4» йўлдош-кемаси эса Ер атрофини 47 марта айланиб чиқиб, 2 миллион километрга яқин масофани учиб ўтди. Ҳар иккала космонавт ўзини аввалдагидек жуда яхши ҳис қилмоқда, кайфиятлари тетик. Космонавт Николаев ва Попович ўртоқлар учиш программасини бажаришни давом эттирмоқдалар.

☆ ☆ ☆

КОСМОНАВТЛАР ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МОСКВА, КРЕМЛЬ

Совет халқига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига ва шахсан Никита Сергеевич Хрушчевга қуйидагиларни маълум қиламиз.

Космик парвознинг тўртинчи суткасига кирдик. Учиш программа бўйича аниқ бормоқда. Бизлар бир-биримизга яқин масофада учмоқдамиз. Ўзаро яхши алоқа боғлаганмиз. Кемалардаги барча системалар яхши ишлаб турибди. Ўзимизни жуда яхши ҳис этмоқдамиз. Оталарча ғамхўрлик учун катта раҳмат. Сизларни ва бутун совет халқини ишонтириб айтамизки, учиш программаси тўла бажарилади.

Космонавтлар
НИКОЛАЕВ,
ПОПОВИЧ.

14 август соат 13-04 минут.

ГРУППА ТАРЗИДА УЧИШНИНГ АФЗАЛЛИГИ

Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети атмосфера физикаси кафедрасининг мудири ва ҳаво оқими проблемалари лабораториясининг раҳбари В. А. Жоржиога мурожаат қилиб, майор Андриян Николаев ва подполковник Павел Попович амалга оширган космосда группа тарзида учишнинг аҳамиятини шарҳлаб беришни илтимос этди. Олим қуйидагиларни айтди:

— Космосда группа тарзида учишнинг якка-якка учишга нисбатан афзаллиги шубҳасиздир. Бизнинг сунъий йўлдошларимиз ва Американинг сунъий йўлдошлари атмосферанинг юқори қатламларида бир неча марта бўлдилар ва айланиш даврига қараб белгиланган районга тахминан бир ярим суткада қайтиб тушдилар.

Бироқ, Ер атмосферасининг юқори қатламларида гез ўзгарувчи процесслар ҳам содир бўлиб туради. Бу ўзгаришларни тадқиқ қилиш учун якка-якка учишда олинган кузатишлар ҳозирги вақтда етарли эмас. Худди бир нуқтанинг ўзига 36—40 соатдан кейин яна қайтиб борилганда, зарур вақт ўтиб кетган бўлади Қайта такрорланмайдиган хусусиятлар тез орада ён томонга силжиб кетиши, такрор кузатишдан четлаб қолиши мумкин, процесснинг интенсивлиги ҳам ўзгариб қолади. Шунинг учун группа тарзида учиш юқори қатламларнинг ўзгариб турадиган физикавий белгиларини аниқлаш ва ўрганиш имконини беради. Бир-бирига яқин масофада учиб бораётган совет космик кемалари космоснинг физикавий майдонидаги градиентларни биринчи марта узлуксиз ва трассанинг хоҳланган нуқтасида ўлчаш имконини беради.

☆ ☆ ☆

СОВЕТ ОФИЦЕРЛАРИ ТИНЧЛИК ИШИГА ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДАЛАР

Икки совет космос кемаси узоқ масофага ва узоқ вақт учиш бўйича Гагарин ва Титов қўйган жаҳон рекордларидан ўзиб, Коинот бўшлиқларида парвоз қилиб, муваффақиятли равишда қайтиб ерга қўнди.

Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони рассом С. Абдуллаев бундай дейди:

— Икки совет офицери — майор Николаев ва подполковник Попович тинчлик мақсадларини кўзда тутган программани муваффақиятли бажариб, бутун инсониятни Коинот тўғрисидаги илм-фандан хабардор қилмоқдалар. Бу жуда ажойиб иш! Бу Совет давлати тинчликсеварлик сиёсатини ўтказиб келаётганлигини яна бир марта исбот этади.

Совет фани ва техникаси мўъжизалар яратмоқда. Эндиликда бизнинг кишиларимиз Ойга биринчи бўлиб чиқажакларига, одамлар фақат хаёл қила олган баланд масофаларга кўтарилишларига шак-шубҳа йўқ. Биз шонли даврда яшашга мушарраф бўлдик. Биз, рассомлар замонамизнинг ажойиб қаҳрамонлари — космосни забт этувчиларнинг ва доно фикрлари билан мамлакатимизнинг юлдузлар сари олиб борадиган йўлни биринчи бўлиб очишини таъминлаган кишиларнинг образларини тасвирий санъат воситалари билан абадийлаштириш учун қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўрамиз. Дарҳақиқат, олдинда борган киши маррага тез етади! (ЎзТАГ).

АФҒОНИСТОН ПОДШОСИ ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

Ўз ватанига қайтиб бораётган Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир Шоҳ Ҳазрат Олийлари 15 августда Симферополдан Ўзбекистон пойтахтига келди. Афғонистон подшоси ғайри расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлди. СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевнинг таклифига биноан, У Қримнинг Жанубий соҳилида дам олди.

Подшо билан бирга унинг ҳамроҳлари шаҳзода Шоҳ Маҳмуд, Сардор Абдул Вали, Ташқи ишлар министрлиги умумсиёсий департаментининг бошлиғи Нур Этимоди, подшонинг маданият масалалари бўйича маслаҳатчиси профессор Халилулла Халилий, подшо саройи протокол бошқармасининг бошлиғи Муҳаммад Али, шунингдек Афғонистоннинг СССР даги элчиси Абдул Ҳаким Шаҳалами ҳам келдилар. СССР Ташқи ишлар министрлиги протокол бўлимининг мудири Ф. Ф. Молочков ҳам шу самолётда келди.

Афғонистон, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэродромида Муҳаммад Зоҳир Шоҳни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ё. С. Насриддинова, республика Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари И. В. Бабков, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосари Х. Э. Эргашев, республика Олий Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси Ғ. Султонов, Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Ў. А. Рустамов ва бошқалар кутиб олдилар. (ЎзТАГ).

Жаҳон олқишламоқда

☆ ☆

КОММУНИЗМ ГИМНИ

СОФИЯ, 13 август. (ТАСС). Болгар халқи совет космонавтлари Андриян Николаев ва Павел Поповичларнинг группа бўлиб космосга қилган парвозларини зўр шодлик билан кузатиб бормоқда.

«Работническо дело» ва «Народна младеж» газеталарининг бугунги сонлари байрамдагидек безатилиб чиқди. Бу газеталар «Восток-3» ва «Восток-4» — Советлар мамлакатининг икки самовий биродари», «Советларнинг космосдаги зафари — коммунизмнинг буюк гимни» ва бошқа сарлавҳалар остида космик кемаларнинг парвози тўғрисидаги ТАСС ахборотларини ва қаҳрамон космонавтларга бағишланган бошқа кўп материалларни, уларнинг фотосуратларини босиб чиқардилар.

«Работническо дело» газетаси «Жасорат кетидан жасорат» сарлавҳали бош мақолани босиб чиқарди. «Восток-4» космик кемасининг орбитага чиқарилганлиги тўғрисида Москвадан олинган янги хабарни, деб ёзади газета, бутун дунё бениҳоят зўр шодлик билан кутиб олди. Совет кишиси инсоният учун космосга йўл очиб берганлиги сира ҳам тасодифий бир ҳол эмас. Совет тузуми, деб уқтириб ўтади газета, фан ва техниканинг кенг юксалиши учун бутун шарт-шароитни вужудга келтирди. Совет тузуми одамларга астойдил муҳаббат қўйган ва инсоният бахт-саодати йўлида мислсиз жасорат кўрсатишга тайёр турган янги кишини тарбиялаб ўстирди.

Совет тузуми фан ва техникани ривожлантириш учун ва улардан одамларнинг тинч ҳаётида фойдаланиш учун чексиз имкониятлар яратиб берди.

ЖОН КЕННЕДИ: АҚШ ОРҚАДА ҚОЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 14 август. (ТАСС). Президент Кеннеди кеча АҚШнинг иқтисодий аҳволи тўғрисида баёнот бериб, Қўшма Штатлар космик фазони забт этишда Совет Иттифоқидан орқада қолганлигини тан олди.

АҚШ президенти айтдики, бу қолоқлик «келгусида анча вақтгача давом этади». Совет Иттифоқининг бу соҳада эришган муваффақиятларини ва, жумладан, совет космонавтлари Николаев ва Поповичнинг парвозларини президент «жуда катта воқеа» деб таъбирлади. АҚШ президенти,американликларнинг бутун фикр-зикри ана шу муваффақиятларга қаратилганлигини яхши биламан, деди. Кеннеди яна бундай деди: Қўшма Штатлар космик фазони тадқиқ этиш ва ўзлаштириш соҳасида «зўр бериб ҳаракат қилади».

Ушбу суратда Германия Демократик Республикасининг Берлин яқинидаги радиостанцияси тасвирланган. Бу ерда «Восток-3» ва «Восток-4» космик кемаларининг сигналлари қабул қилинди.

АДН ТАСС фотоси (фототелеграф орқали қабул қилинди).

ЖУДА КАТТА ҒАЛАБА

АДДИС-АБЕБА, 14 август. (ТАСС). Эфиопия жамоатчилиги совет космик кемалари «Восток-3» ва «Восток-4»нинг учирилганлиги тўғрисидаги ва совет космонавтлари Николаев билан Поповичнинг группа бўлиб муваффақиятли парвоз қилаётганлиги тўғрисидаги хабарларни шодлик билан кутиб олди. Аддис-Абеба радиоси совет космонавтларининг парвози тўғрисидаги хабарни бошқа ҳамма хабарлардан олдин эшиттирди. Газеталар учишнинг тафсилотлари тўғрисидаги хабарларни катта сарлавҳалар остида босиб чиқармоқдалар, совет фани ва техникасининг буюк муваффақияти ҳақида жаҳон жамоатчилиги билдирган фикрларни эълон қилмоқдалар.

«Войс оф Эфиопиа» газетаси бош мақоласида Совет Иттифоқининг янги муваффақиятини «жуда катта ғалаба» деб ҳисоблайди. Газета Совет Иттифоқининг бу муваффақияти билан ҳар бир киши фахрланади, деб таъкидлайди. «Бутун инсоният, — деб ёзади газета, — ана шу илмий экспериментнинг муваффақиятли ўтказилишини ва баҳодир космонавтларнинг жонажон юртига омон-эсон қайтиб келишларини истайди. Биз совет олимларини ва ана шу парвозга ёрдам берган ҳамма кишиларни катта ғалаба билан табриклаймиз».

СОЦИАЛИЗМ КУЧ-ҚУДРАТИНИНГ ЗАФАРИДИР

УЧИНЧИ САМО БИРОДАРИ

„ЮЛДУЗЛАР САРИ БОРАЁТГАНЛАР“ КИТОБИДАН ПАРЧАЛАР

ҚАРЕЛИЯ ЎРМОНЛАРИДА

... Мана, диплом ҳам қўлга тегди. Техникум тамомланди. Олдинда — узоқ Карелияда ишлаш.

Икки кундан кейин Андрей Ленинградга етиб келди. Ҳаётида биринчи марта у кенг асфальт проспектларда сайр қилди, Смольнийни, Петропавловск қалъасини бориб кўрди. Бу қаҳрамон шаҳар ҳақида илгари эшитган ҳамма гаплари ва ўқиганлари уни яна янги куч билан ҳаяжонлантирди.

Кейин Андрей Петрозаводскка жўнади, у ердан эса Карелия ўрмонларига. Деревянский ўрмон саноат хўжалигига йўл олди. Хўжаликда Андрейга мустақил иш — мастер ёрдамчиси вазифасини топширишди. Орадан кўп ўтмай мастер бўлиб олди. Нима ҳам дейиш мумкин, техникумдаги лекциялар, Волга бўйи ўрмонларидаги практикалар бошқа-ю, шимолдаги ўрмонлар бошқа экан. Бу ерда дарахтларни қулатишнинг ўз услуби, ўз қоидаси, уқуви зўр ва ўз касбини яхши биладиган мастерлар бор эди.

Ишлар юришиб кетди. Андрейнинг участкаси доим планни бажарарди. Бўш кунларида Андрей оёғига чанғи тақиб, ёғоч кесиладиган жойдан узоқларга кетиб, ов милтиғи билан қор босиб ётган ўрмонларда соатлаб сайр қиларди. Қишда ҳали қўл урилмаган ўрмонда қандай ажойиботларни кўрмайди киши! Ўрмон ҳаётини китобдек ўқиш кишига қанчалар ҳаяжонли ҳис-туйғулар бахш этади. Мана бу ерда ўтган баҳорда яшин уриб ағдарган жуда новча қарағай янги ўсиб чиқаётган ниҳолни босиб қолибди. Ҳаётнинг тўхтатиб бўлмас кучи ёш ниҳолни кўтараётганини Андрей яхши билар эди. Фақат шуниси ачинарлики, ана ўша арча улғайганида танаси сал эгри бўлиб қолади. Барибир, Андрей хотиржам бўлмай келгуси якшанбада ана шу ерга болта кўтариб келди. У бир соатча меҳнат қилиб, шох-шаббаларни тозалади, ёш ниҳолни оғир юкдан халос қилди. «Энди унинг баҳорда ўсиши осон бўлади», — мамнун бўлиб хаёлидан ўтказди у.

Мазкур забардаст ўрмон кесувчи бу ерга қаёқдан келиб қолди ўзи? Юриш-туришидан бу жойдаги ҳамма ўрмон бойликларининг хўжайинига ўхшайди-я. Нигоҳи саховатли, ҳаракатлари ишончли. У қаёққа кетаётганини билади, янглишмайди, йўлида адашмайди.

Ёзда, ўрмонда иш тўхтаганда Андрей отпуска олиб онаси ҳузурига борди. У яғринли, елкалари кенг бўлиб балоғатга етганди, бичими келишган костюм қадди-қоматига ярашиб турарди. Ўғлига қараб туриб Анна Алексеевна йиғлаб юборди. Бу эри вафотидан кейин унинг биринчи марта йиғлагани бўлса керак. Лекин бу, қувонч ёшлари эди. Урушнинг машаққатли йиллари, муҳтожликлар, эркакларнинг аёллар зиммасига тушган меҳнати — ҳаммаси орқада қолди. Ўғилларининг балоғатга етиб, мустақил, қўлдан иш келадиган кишилар бўлиб етишганини кўрган она хиссиётига нима тенглаша олади дейсиз. Дарвоқе, уларни биргина онанинг ўзи шундай қилиб ўстирмади. Ахир бева қолган чуваш деҳқон аёлининг кучи бунга етармиди. Унинг болаларига кенг йўлни Ватани очиб берди.

ХУДДИ ЎЗИ...

Ҳарбий комиссариатдан повестка келди — уни армияга чақиришди. Петрозаводскда Андрей медицина комиссиясидан ўтди.

— Авиацияга оламиз, — деди комиссия раиси. — Бунинг жойи ўша ер. Биродар, киши ҳавас қиладиган даражада соғлом экансиз, — деди у Андрейга ҳазил қилиб.

Қорли Карелиядан Андрей кўп ўтмай қуёшли жанубга келиб қолди. Кировободда олма, олича ва ўриклар гуллаб ётарди... Хуллас ҳаммаёқ ажойиботга тўла! Лекин бу ажойиботлар кетидан бошқалари ҳам чиқиб қолди.

Андрей ва унинг армия сафига чақирилган бошқа ўртоқлари авиация улар учун бор-йўғи ҳаво мерганлари курси эканлигини билиб олган кунларидан эътиборан ажойиботлар бошланди. Бўлажак курсантларнинг сочларини олиб, кийинтириб ҳар куни далага тактика машғулотларига олиб бориш бошланганидан сўнг кўпгина «осмон эгаси бўламиз» деб юрганларнинг ковоғи осилиб кетди.

Андрей ҳам хушнуд эмас эди. Бироқ кунларнинг бирида у ҳикматли ва доридек таъсир этувчи: «Буйруқ бажариш учун бериладн», деган иборани эшитиб қолди, «хўп майли, — хаёлидан ўтказди Андрей, — бу маъноси катта гап». У пластунчасига эмаклаш, «ҳужум қилиш», окоп қазиш ишларини тиришқоқлик билан бажарди, хуллас йигитлигини кўрсатди.

Вақти келиб, материал қисмларини ўрганишди. Мана, ҳаво мергани Николаевнинг осмонга кўтариладиган куни ҳам етиб келди. У конусларни яхши мўлжалга олиб отарди. Шу сабабли унга ўқишнинг охирида етти аълочилар қаторида сержант унвони берилди. Курс комсомолларининг йиғилишида Андрейнинг аризаси муҳокама қилинди. Айримлар «бу қанақаси, наҳотки Андрей ҳанузгача комсомол аъзоси бўлмаса?» деб ҳайрон бўлишди. Учи бир овоздан комсомол сафига қабул қилишди. Аъло ўқиш ва интизом жиҳатидан ҳамма комсомоллар ҳам Андрейга тенглаша олмас эди.

Қисмга тайинлашлари яқинлашиб қолганида Андрейнинг дўсти Костюченко уни ўз уйига, Шимолий Кавказга меҳмонга таклиф қилди. Икки дўст бу ажойиб ўлкани томоша қилишди. Кунларнинг бирида улар Ватан уруши вақтида шиддатли жанглар бўлган жойга келиб қолишди. Андрей ўт босиб кетган окопга тушди. Энгашиб қараса, окоп тубида ўқ тешиб ўтган каска ётган экан. Унинг сал нариғида — фляга. Андрей қумни пайпаслаб кўрган эди, қўлига гилзалар илинди.

Андрей окопдан кўнгли хира, хаёлчан бўлиб чиқди.

— Биласанми, — деди у дўстига, — агар менда ихтиёр бўлганида жанг бўлиб ўтган мана шу жойга ва бошқа ерларга посбонлар қўйиб, мангу чироқ ёқтирардим. Авлодларимиз галма-галдан кечаю-кундуз жангчиларнинг қабри устида посбонлик қилиб, бу мўътабар жойларни қўриқласинлар эди. Мен шу ерда сменасиз сабр-тоқатим етгунича посбонлик қилишга тайёрман.

Учувчилар қисмида Андрей мерган сифатида кўп марта парвоз қилди. Лекин экипаж состави ҳаво мергани кабинаси Андрейга боп жой эмаслигига кўпроқ ишонаборди. Ўзини кўрсатиш учун унга бу иш камлик қиларди. Андрей учувчи бўлишни орзу қиларди ва бу аҳдини яширмасди ҳам. Андрей билан тез-тез ҳавога кўтарилиб турадиган эскадрилья командири капитан Брахнов ва унинг ўринбосари капитан Ульянов ўртоқлар йигитнинг интилишини қўллаб-қувватлашарди.

— Сени тушуниб турибман, — деди Ульянов, — хизмат муддати тугаб, демобилизация бўлишингдан қўрқаяпсан-а? Парвоз учун туғилганлар эмаклай олмайди, тўғрими? — ҳазиллашиб қўйди у. — Сенга рекомендация берамиз. Лекин имкониятни бой бериб қўймай, тайёрлангин.

Андрей кунт билан дарсликларни ўқийбошлади. Математика, физика, рус тилини такрорлади. Спорт билан шуғулланишни давом эттирди. Кировободда курсда ўқиб юрган вақтидаёқ у гимнастика снарядларида ўйнашни яхши кўриб қолган эди. Юз ва минг метрга югуришда яхши натижа кўрсатганди. Бу ерда ҳам мусобақаларда қатнашиб турди. Яхши жисмоний тайёргарлик учувчига қўл келишини биларди.

1951 йилнинг кузида Андрейни қирувчи самолет учувчилари билим юртига юборишди. Медицина комиссиясидан осонлик билан ўтиб, Андрей имтиҳонга кирди. Яхши тайёрланган эмасми, имтиҳонлардан қийналмасдан ўтди.

Киши хотираси ҳамма нарсани ҳам ўзида сақлаб қололмайди. Ҳар бир учувчининг ҳаётида унинг «тутинган ота»си бўлади. Учувчилар ана шу ҳурматли кишини қалбда юрак уриб турарқан, ҳеч қачон хотирадан чиқармайдилар. Звено командири Тиханов ва инструктор Коренец ўртоқлар Андрейнинг ана шундай «тутинган ота»си эдилар. Уларнинг бири билан Андрей пилот кабинасида биринчи марта ҳавога кўтарилган эди. Бошқаси эса унинг қўлига биринчи марта самолет штурвалини тутқазган эди.

Орадан бир неча ой ўтгач, имтиҳон вақтида Андрей билим юртининг энг яхши учувчилари қаторида атака қилиб, самолетни моҳирлик билан бошқарди.

Қирувчи — реактив самолет учувчиси Андрейнинг «тутинган ота»си инструктор Анисимов бўлиб қолди. Бу киши ўзининг хушмуомалалиги билан ҳаммани мафтун этарди. Унинг бақириб гапирганини ҳеч ким эслай олмайди. Лекин жуда кўп ҳолларда Анисимов ўзини босиқ тутганини ҳамма яхши билади. Шунинг учун ҳам қўл остидагилар уни яхши кўришар, самимий ҳурмат қилишарди.

Реактив қирувчи самолетларда учиш Андрейга ҳеч нарса билан таққослаб бўлмайдиган роҳат бағишларди. Булутларни ўқдек тилка-пора қилиб шиддат билан тез учиш, ҳалқа ясаш, ерга шиддат билан шўнғиш Андрейни жуда мафтун этарди. Қўйиб берса ҳар доим осмонда учиб юришга тайёр эди.

— Ўзингизни ҳавода қандай ҳис қиласиз? — навбатдаги медицина кўрикларидан бирида сўраб қолди полк врачи.

— Қўшиқ айтгим келади, доктор! — жавоб берди Андрей. У ҳақ жавобни берган эди.

Имтиҳонларда Андрей аъло баҳо олиб, аттестациядан ўтиб жанговар қисмга тайинланганида ҳеч ким ҳайрон бўлмади. Андрей у ерда Кузнецов, Зайцев, Кошчеков каби кўпгина таниш учувчиларни учратди. Ёш учувчилардан алоҳида эскадрилья тузишди. Шу тариқа кунлар кетидан кунлар ўтаверди. Тажрибалироқ учувчилар — звено командири Воронин, эскадрилья командири майор Баврин ёшларга ўз тажрибаларини ўргатишарди.

1956 йилнинг ёз кунларидан бирида Андрей навбатдаги вазифани бажариш учун парвозга кўтарилди. Бирдан двигатель учиб қолди. Андрей уни юргазишга уриниб кўрди. Ана шундагина, шу дақиқаларда у масъул қарорга келиб, ўша машҳур иборасини:

— Энг аввал хотиржамлик... деган сўзларни айтди.

Аэродромда ҳозир бўлган учувчилар ва техниклар оғир реактив қирувчи самолетнинг катта тезликда, лекин овоз чиқармай, планерга ўхшаб ерга қўниш учун келишини камдан-кам кўрганлар. Аэродромга қўниш мумкин бўлмади. Шунда Андрей машинани очиқ дала томон йўналтирди. Фавқулодда жуда аниқ, аэродромдан беш километр нарига қўнди. Машина анча жойгача ерда сирғаниб борди ва ниҳоят таққа тўхтади. Аэродромнинг ҳар томонидан одамлар самолёт томон югуришарди, қандайдир виллис ва санитар машинаси ҳам ўша ёққа учарди. Андрей кабинадан чиқиб шлемофонини олди ва кўз очиб юмгунча ўзини дўстлари қучоғида кўрди. Дўстлари уни ўпишар, қўлларига кўтариб ҳавога ирғитишарди.

Учувчилар аҳли довюрак ва жасоратли кишилар бўлади. Улар тинчлик кунларида ҳам баъзан ирода синаладиган шундай дақиқаларни бошларидан кечирадиларки, бошқа бир одам бундай психологик юкни йиллар давомида ҳазм қилолмайди. Бироқ учувчи ўз биродари ҳалок бўлаётганини ва унга ёрдам бериш мумкин эмаслигини кўриб турганида бундай ўзини тутабилишдан асар ҳам қолмайди. Аммо ўртоғи ўлим хавфи устидан ғалаба қозонса борми, уни шундай севинч-қувонч қамраб оладики, асти қўяверинг... Учувчилар Андрейнинг ғалабасига ана шундай хурсанд бўлган эдилар.

Орадан анча йиллар ўтди. Мана энди, Андрей баъзан ўзининг қўл соатига қараган вақтида дўстларининг ҳаяжонли чеҳраларини эслайди. Қисмдаги ҳар бир ишнинг моҳири бўлган техниклардан бири соатининг орқасига «Лейтенант А. Г. Николаевга, командирдан» деган сўзларни ва 24.06.56 й. рақамларини ўйиб ёзиб қўйган эди. Шу муносабат билан чиқарилган буйруқда эса кўпгина илиқ сўзлар ёзилган эди, лекин ўша сўзлар ҳам Андрейга фақат ўзи-ўзига «энг аввал хотиржамлик» деган сўзларни айтган минутларини эслатиб туради.

«Вазифани бажариш вақтидаги кўрсатган совуққонлиги ва жасорати учун...». Қаранг-а, «жасорат» сўзи Андрейга қанчалар муносиб.

Кунларнинг бирида қисмга старший офицерлар келишди. Команда пунктига медиклар тез-тез кириб-чиқишарди. Аэродромда жимжитлик. Фақат узоқда, ўрмон орқасидан қизларнинг кулгуси эшитиларди. Мана, сукунат яна ҳам чуқурлашди, лекин бир неча секундгагина. Шундан кейин «Москва оқшомлари» қўшиғи атрофга тарала бошлади.

Қўшиқ кичик ўрмондан учиб ўтиб, аэродромга етиб келди, команда пунктига ҳам оқиб кирди, узоқдан эса, қўшиқ ортидан учаётган самолетларнинг овози қулоққа чалинарди. Овоз қўшиққа ҳалақит бермасди аксинча у қаердадир осмон гумбази остида қирғоқни, сокин оқшом ва қўшиқни қўриқлаётгандек туюларди.

— Яхши кўйлашаркан! — деди меҳмонлардан бири.—Ҳозир ким учиб юрибди?

— Андрей Николаев билан Аркадий Романов.

— Бу, ўша менга айтган Николаевингизми?

— Худди ўзи ўртоқ полковник...

— Хўп бўлмаса, бориб ётайлик. Эртага учувчиларни рўйхат бўйича чақирасиз. Биринчи қилиб...

— Николаевни чақирайми? Ажойиб кандидатура!

— Эҳтимол, сиз ҳақ бўлиб чиқарсиз. Хайрли тун...

— Хайрли тун...

Гунафшаранг зимистонлик қўйнида, жуда баландликда учиш топшириғини бажариб, иккита қирувчи реактив самолет ўқдек учиб юрарди.

Турбиналарнинг бир хил оҳангда гуриллашига қулоқ солиб, Андрей одати бўйича ўз турмуши ҳақида ўйларди. Тез кунда аэродром билан, дўстлари билан, ўзининг амрига бўйсунувчи қирувчи самолёти билан хайрлашажагини у ҳали билмасди. Тақдир унга кескин ўзгаришларни ҳадя қилди—орадан кўп ўтмай у космонавтлар қисмига ўтказилди. Бу ерда ҳамма нарса—одамлар ҳам, тартиб-қоида ҳам, вазифалар ҳам, техника ҳам янгича эди.

Совет космонавтлари довюрак авлодининг қаҳрамонона ишлари тўғрисида анчагина китоблар ёзилди. Янги-янги кемалар космосга йўл солгани сари бундай китоблар яна кўпаяверади. Лекин космосга биринчи йўл солганлар, пионерлар билан бўлган энг майда-чуйда муносабатлар ҳам ҳар доим одамларни қизиқтиради ва ҳаяжонлантиради.

Герман Титов ва унинг дублёри учинчи космонавт Андрей Николаев ўртасидаги дўстлик саҳифалари ажойибдир. Тарихий 1961 йилнинг баҳор кунларида Андрей ва Герман Титов бир-бирларидан ажралмадилар. Улар центрифуг ва роторда галма-гал айланишарди, термокамера ва кема кабинасида сўнгги синовларни ўтказишди. Қисқаси, улар учиш олдидан бўладиган машқларнинг ҳамма комплексини бир жон-бир тан бўлиб бажаришди.

Ёз оқшомларининг бирида Андрей уларни кутаётган автобус олдига келди. Бир неча минутдан сўнг Тамара билан Герман кўришишди. Герман хотини билан илиқ хайрлашиб, автобусга чиқди, машина йўлга равона бўлди. Орада бир неча минут гап-сўз бўлмади.

— Андрюша, нега индамайсан, — деди Герман жилмайиб,— сенга уйлангин демабмидим.

— Билмадим, Гера, бунинг яхшилигига ҳам, ёмонлигига ҳам ақлим етмай қолди. Тамара йиғлаб қолди, ҳаяжонланмоқда, мен бўлсам эшикни ёпдим-да, жўнайвердим. Кузатиш соддагина бўлди-қўйди. Балки шуниси жўнроқдир...

— Жўн нарсаларнинг ҳаммаси ҳам яхши бўлавермайди, — деди Герман ўз фикрини айтиб. — Шошмай тур, қайтиб келганимиздан сўнг сени уйлантириб қўямиз. Илгари нега шундай қилмаганимизни ҳозир ақлимга сиғдиролмаётибман, — кулиб қўйди у.

Андрей ҳам унга жавобан дўстона ҳазил қилди.

Четдан бу суҳбатни эшитиб турган ҳеч бир киши бу йигитлар космодромга кетяпти, у ерда улардан бири номаълум ёққа учиб кетади, деб сира хаёлига келтирмас эди.

Оқшомда, парвоз арафасида улар космонавтлар учиш олдидан охирги тунни ўтказадиган уй яқинидаги йўлкада Бош конструктор билан сайр қилишди.

Бош конструктор космонавтларга хайрли тун тилаб кетганидан сўнг Андрей ўзини мана ҳозир, бир неча минут илгари келажакнинг ажойиб жасоратли, шу билан бирга жуда ҳам реал, мафтун этувчи дунёсида бўлгандек ҳис қилди.

Келажак! Албатта, ўзларини ўраб олган воқеликдан юқори кўтарилган, воқеаларнинг қонуниятини топган ва бўлажак ижтимоий ўзгаришларни тасаввур қилган кишилар ҳар доим бўлиб келган. Лекин бундайлар бармоқ билан санарли. Ҳозир эса миллионлаб кишилар 20 йил, 50 йил кейин нима бўлишини ва бундан ҳаёт яна ҳам қизиқарли, мазмундор ва қадрли бўлишини карра жадвалдек яхши ва пухта биладилар.

Скафандрларни кийиш тамомланади. Икки киши майдончага қараб боради. «Восток-2» кемасининг кабина эшигига олиб чиқувчи лифтнинг биринчи зинасига қадам қўйиш кимга муяссар бўларкин?

— Хўп, Андрюша, қани бўлмаса хайрлашайлик... — Герман дублёрини қучоқлади, улар ўпишиб хайрлашишади...

Андрей Герман лифтда улкан ракетанинг конусига етиб қолган мана шу секундлардагина ўзининг дублёр эканлигини бутун вужуди билан ҳис этди. Улар қанча-қанча соатларни бирга ўтказишди, қанча-қанча суҳбатда бўлиб, фикрларини ўртоқлашишди. Мана энди бугун бўлса Герман парвоз қиляпти.

Андрей ўзини етим бўлиб қолганлардек ҳис қилди. У пастдан баландга боқарди, Германнинг охирги марта қўлини силкиб хайрлашгани ва кема кабинасига кириб кетганини кузатиб турарди. Агар шу ерда турганлар орасидан кабинада бошқа кресло йўқлиги, орбитада суткалик парвоз икки космонавтга эмас, балки бир кишига насиб бўлганига ачинаётган киши қидириладиган бўлса — бу Андрей эди.

Чет эл журналистларидан бири гап орасида Герман Титовдан старт олдидан қўрқув ҳис қилдингизми, деб сўраб қолди. Шунда Титов, мен парвозга тайёргарлик билан шунчалар банд эдимки, бундай ҳисга берилишга вақт ҳам тополмадим, деб жавоб берди. Улкан сигара этагида турган Андрей ҳеч нарса билан банд эмас эди ва унинг ўйлаш учун вақти бор эди. Бироқ фикрлари чувалашиб кетди. У ҳаяжонланарди. «Қўрқаяптими? Қўрқиш деганининг ўзи нима? Бўлмаса, наҳотки ҳасад қиляпти?» Андрей бу бемаъни фикрни ғазаб билан миясидан юлиб ташлади.

Мана, гулдурос билан портлаш рўй берди. Ракета бир титраб, старт майдонидан аста ажралиб чиқиб, фазо қўйнига учди. Андрей скафандрини олиб, дўстлари орасида «Восток-2»нинг стартини кузатиб турарди. Ракета аллақачон кўзга кўринмай кетди. Шовқун-сурон чўлнинг қаеридадир ерга сингди. Шунда бирдан Андрейнинг «Ана энди соз бўлди!» деган самимий ва табиий овози эшитилди. Ҳамма косманавтлар унга қарашди. Андрей кўзларини қисиб ҳаводаги зўрға кўз илғайдиган ярқираб турган нуқтага тикиларкан, бахтиёр жилмаярди. Германнинг топшириқни муваффақиятли бажаришига, кема ва дўсти ишончни оқлашига энди Андрейнинг имони комил эди.

(Охири, боши 15 августда).

Учувчи-космонавтлар Ю. А. Гагарин, Г. С. Титов ва А. Г. Николаев — қадрдон дўстлар.

АПН фотоси.

Космонавт А. Г. Николаевнинг онаси Анна Алексеевна.

АПН фотоси.

КУЧИМИЗГА-КУЧ ҚЎШИЛДИ

Куни кеча шифохонамизда мислсиз шодиёна кун бўлди. Эрталабки беш минутлик йиғинга тўпланишган врачлар, медицина ходимлари қаҳрамон совет космонавтлари Андриян Григорьевич Николаев билан Павел Романович Поповичларнинг фазога қилган тарихий сафарлари ҳақида сўзлашарди. Йиғинимиз ана шу буюк ғалабага бағишланди. «Восток-3», «Восток-4» ҳаво кемаларининг орбитага учирилиши ва унда ватандошларимизнинг муваффақиятли парвоз этиб, ерга қайтиб тушишларида совет медицинасининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Шунинг учун ҳам бу хушхабар ҳар бир совет медицина ходимини ҳам фахрлантиради. Бу улкан ғалаба кучимизга-куч, ғайратимизга-ғайрат қўшди.

Совет фани ва техникасининг оламшумул ғалабасидан руҳланган шифохонамиз коллективи инсон саломатлиги йўлида янада сидқидилдан хизмат қилишга аҳд қилди. Биз халқ соғлигини сақлаш, ижодкор кишиларга тиббий ёрдамни янада яхшилаш учун янгидан-янги мажбуриятлар олдик. Физиотерапия даволашнинг тармоқларини тағин ҳам кенгайтирамиз. Даволашнинг янги шифобахш усулларини тадбиқ этамиз.

Б. ҚОСИМОВ,
«Тошсовет» шифохонасининг бош врачи.

УЛКАН ҚАҲРАМОНЛИК БУ!

Биз баҳодир космонавтларимизнинг омон эсон ерга қайтиб тушганлари тўғрисидаги хуш хабарни далада ишлаб юрган пайтимизда эшитдик. Бу хабар бизнинг қувончимизга қувонч қўшди. Ҳозиргача ватанимиз, улуғ совет халқининг фарзандлари жаҳонда биринчи космонавт Гагарин ва Титов ўртоқлар кўрсатган қаҳрамонлик билан фахрланиб юрар эдик. Энди бўлса совет космонавтлари сафига халқимизнинг жасур фарзандларидан Андриян Григорьевич Николаев, Павел Романович Поповичлар қўшилди. Улар «Восток-3» ва «Восток-4» кемаларида коинотда бирнеча кун парвоз қилиб, омон-эсон она еримизга қайтиб тушдилар.

Бу жасур йигитлар бизнинг она ватанимизнинг фарзандлари бўлгани, айниқса кишини қувонтиради. Америка корчалонлари ажал уруғини сочувчи атом бомбаларини кўз-кўз қилсалар, биз бутун жаҳонда тинчлик бўлиш учун курашаётган, тинчлик мақсадларида космосни эгаллаш учун курашаётган олимларимиз, довюрак космонавтларимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз.

Фан ва маданият соҳасида эришаётган ютуқлар бизни янги куч, янги ғайрат билан меҳнат қилишга рағбатлантиради. Баҳодир космонавтлар ўз жасоратлари билан ватанимизнинг шон-шуҳратини яна бир марта улуғлаган бўлсалар, биз ҳам ўз меҳнатимиз билан юқори ҳосил етиштириб, ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил оламиз. Бригадамиз аъзоларининг аҳди шундан иборат.

Ж. ПЎЛАТОВ.
1-«Далварзин» совхозининг бригадири.

„Фаришталар“ овқати

МОСКВА, 13 август. (ТАСС). Шу кунларда қаҳрамон космонавтлар Андриян Николаев билан Павел Попович тановул қилаётган озиқ-овқат рационини «фаришталар» овқати деб аташади. Бундай фикрга космонавтларнинг ўзлари ҳам қўшилсалар керак. Ҳар қалай иккала самовий биродар ўзларини яхши ҳис этаётганликлари ҳамда нонушталик, тушлик ва кечлик таомларни иштаҳа билан тановул қилаётганликлари тўғрисида олинаётган хабарлар шундан далолат бериб турибди.

Медицина фанлари кандидати Г. А. Арутюнов ТАСС мухбири билан суҳбатда мана шуларни маълум қилди: ҳозир Ер теварагида парвоз қилаётган космонавтларнинг овқати Юрий Гагарин билан Герман Титов истеъмол қилган овқатларга нисбатан анча хилма-хилдир. Рационга тубалардаги пюресимон маҳсулотлар билан бир қаторда, пазандачилик усули билан махсус ишланган натурал озиқ-овқат маҳсулотлари ҳам киритилган.

Космосдан олинган хабарлардан кейин, деди сўнгра Г. А. Арутюнов, нима учун бу гал космонавтларнинг овқатига Ерда тановул қилинадиган оддий таом аралаштирилди, деган саволларни кўплаб олдик. Бу саволга жавоб бериш жуда осондир. Гагарин билан Титовнинг парвозларига қадар космос шароитида ва, жумладан, вазнсизлик шароитида овқатни чайнаш, ютиш ҳамда шундан кейин овқатнинг ичаклардан ўтиши қай йўсинда бўлиши олимларга равшан эмас эди. Дастлабки совет космонавтларининг парвозлари одам вазнсизлик ҳолатида бўлган чоғида ҳам нормал овқатланишга лаёқатли эканлигини кўрсатди. У овқатни чайнай ва юта олади. Худди мана шу нарса парвозни таъминлашга тайёргарлик кўрган олимларни рационга натурал маҳсулотларни киритишга мажбур қилди.

Бу гал ҳатто, космонавтларнинг шахсий дидлари ҳам ҳисобга олинди. Космонавтларнинг таомлари рўйхатига гўшт котлетлари, қовурилган бузоқ гўшти, товуқнинг биқин гўшти, ичига ҳар хил маҳсулот солинган сомса ва сандвичлар янгидан киритилди. Космонавтлар нонушта, тушлик ва кечки овқат пайтларида мева-чева, шунингдек пирожное ва махсус ширинликлар тановул қилдилар. Бу таомларни Москва ошпазлари ва кондитерлари зўр муҳаббат ҳамда соҳибкорлик билан тайёрлаб берганлар.

Космонавтлар истеъмол қилаётган ичимликларнинг ассортименти ҳам жуда хилма-хилдир: булар — сув, кофе, ҳар хил мева шарбатларидан иборат.

Г. А. Арутюнов айтадики, олимлар космонавтларнинг овқатланиш процессини енгиллаштиришга ҳаракат қилдилар. Буни шу билан изоҳлаш мумкинки, ҳар бир маҳсулот майда-майда бўлаклар, парчалар, паллачалар, патирчалар ёки сомсачалар шаклида тайёрланган бўлиб, оғизга тишламасдан солиш имконини беради.

Ҳар бир космонавт витаминларнинг кенг комплексини — В, С, Р, Е ва бошқа группалардаги ҳамма витаминларни олиб туради.

Шуни муайян суратда айтиш мумкинки, деди олим, космонавтларнинг овқатланиш тартиби чуқур йўсинда олиб борилган илмий тадқиқотларнинг натижасидир. Белгиландики, космик парвознинг мураккаб шароитларида организмнинг озиқ-овқат моддаларига бўлган эҳтиёжини аниқлаш учун жисмоний ишдан ҳам кўра, космонавтнинг асаб-психикасига зўр келиши кўпроқ ҳал қилувчи роль ўйнайди. Бу эса, космонавт орбитал парвоз вақтида катта баландликда бўлиши натижасида ўзи учун ғайри табиий янги шароитларга тушиб қолиши билан боғлангандир.

Олимлар космик кема бортида овқатланиш проблемаларини ишлаб чиқиш вақтида авиация медицинаси тўплаган тажрибага, дастлабки космонавтларнинг парвозлари тажрибасига, шунингдек самовий биродарларнинг Ерда машқ қилиши вақтида тўпланган илмий маълумотларга асосландилар.

Тадқиқотларнинг натижалари шуни кўрсатмоқдаки, организмнинг физиологик функциялари, хусусан адаптацияни, яъни ташқи муҳитнинг ғайри табиий шароитларига мослашишни амалга оширувчи функциялар модда айирбошлаш процессига мувофиқ ҳар хил ўзгаришлар бўлишини ҳамда модда айирбошлашнинг нормал ўтишини таъминлай оладиган озиқ-овқатларнинг муайян сифат состави бўлишини талаб қилади.

Космонавтлар Андриян Николаев ва Павел Поповичнинг парвози вазнсизлик ҳолатида организмнинг қандай аҳволда бўлиши ҳамда унинг овқатланиш шароитлари ҳақида космик медицинага янги маълумотлар беради. Олимлар бу маълумотлардан фойдаланадилар, чунки тағин ҳам узоқроқ муддат билан учиш перспективалари илм-фан олдига космонавтларнинг овқатланишига оид кўпгина янги вазифалар қўядики, бу вазифаларни ҳал қилиш келгусида тағин ҳам чуқурроқ иш олиб боришни талаб этади.

Бироқ, шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш лозимки, одатда Ерда тановул қилинадиган маҳсулотлар нисбатан қисқа муддатли парвозларнигина таъминлаши мумкин. Узоқ муддатли парвозларга келганда, космонавтнинг овқати ҳақидаги масалани тамомила бошқача тарзда ҳал қилмоқ керак. Бундай парвозлар вақтида космонавтларнинг рациони эҳтимол, космик кеманинг ичида моддалар айланишини, яъни микрооламни вужудга келтириш билан боғланган бўлиши мумкин. Лекин бу бошқа масала бўлиб, биз «Восток-3» ва «Восток-4» кемаларининг группа тарзида қилаётган парвозида қатнашаётган космонавтларнинг овқатланишига махсус бағишланган мана шу қисқа суҳбатда бу масалага тўхталмаймиз.

МАШИНА ТЕРИМИГА ПУХТА ТАЙЁРЛАНАЙЛИК!

ПАХТАКОР ЎРТОҚ: *Катта хирмон кўтарай десангиз, ғўзага ишлов беришни сира бўшаштирманг, кўсакка кўсак қўшинг. Йиғим-теримга тайёргарлик ишларини ғўзани парваришлаш билан қўшиб олиб боринг!*

2.«Боёвут» совхозининг ўртоқ Насиб Бекиров бошлиқ трактор-далачилик бригадаси механизаторлари Х. Ҳакимов, Э. Сейджамилов ўртоқлар пахта териш машиналарини ўзлари ремонт қилмоқдалар. Уларнинг ҳар бири мавсумда 150 тоннадан пахта териш мажбуриятини олди. Суратда: (чапдан) Ҳ. Ҳакимов, Э. Сейджамилов ўртоқлар ХВС-1,2 машинасини ремонт қилмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ПАХТАЗОР ЧОРЛАЙДИ

718 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил топшириш учун курашаётган Янгийўл районидаги «XIX партсъезд» колхозининг аъзолари шу кунларда ғўзани суғориш, культивация қилиш, шарбат суви бериш ишларини давом эттирмоқдалар. Шу кунгача ғўза 5 марта культивация қилинди, 4 марта суғорилди.

Назирахон Йўлдошева, Ойхўжа Қўрғонов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадалардаги ғўза парвариши соҳасида қилинаётган ишлар кишини қувонтиради. Бу бригаданинг ҳар бир туп ғўзасида 8-10 дан бўлиқ кўсак санаш мумкин.

Биз камтар, олийҳиммат қалб эгаси Назирахон Йўлдошева билан суҳбатлашдик.

— Биз,— дейди Н. Йўлдошева, — ҳар гектар ердан 40 центнер ўрнига 45 центнердан хирмон кўтариш йўлида куч-ғайратимизни аямаймиз. Август ойида ғўзага яна 2 марта ишлов бериб, 2 марта шарбат суви оқизамиз. Бу тадбир ҳар туп ғўзада камида 10—12 тадан бўлиқ кўсак тўплаш имконини беради.

Колхоз механизаторлари ҳам ғайрат қилмоқдалар. 3-бригада механизатори Суюн Юсупов 8-9 гектар ердаги ғўзани культивация қилмоқда. Унинг издошлари Қўзибой Омонов, Ҳамид Абдуллаевлар ҳам колхозчилар ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Колхоз аъзолари ғўза парвариши билан бирга йиғим-теримга ҳам тайёрланмоқдалар. Пахтани қоп-қанорсиз ташийдиган 8 та машина сотиб олинди, 2 та «ХВС-1,2» пахта териш машинаси, 19 та от-арава, 10 та юк машинаси тўлиқ ремонтдан чиқарилди ҳамда барча бригадалардаги сушилкалар ремонт қилинди, пахта хирмонларига асфальт ётқизилди.

Бу ишлар кишини қувонтиради. Лекин камчиликлардан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Масалан, колхознинг Рустамов бошлиқ бригадасида 20 гектар ердаги ғўзани ўт босиб ётибди. Яхши сув ичмаганлигидан ғўза кўплаб шонасини тўкиб юбормоқда. Бригада аъзолари чеканкани ўз вақтида ўтказмаганлар, ҳашаротга қарши кураш яхши йўлга қўйилмаган. Шу туфайли 22 гектар ердаги ғўзанинг ривожи паст. Бундай камчиликларни Мирзажон Абдуллаев бошлиқ бригадада ҳам учратиш мумкин.

Колхоз раҳбарлари юқоридаги камчиликларни тугатиш учун барча чораларни кўриши лозим.

Х. ШАРИПОВ,
И. ҚЎЧҚОРБЕКОВ.

ИНТИЛИШ

Свердлов номли колхоз бир вақтлар донг чиқарган эди. Лекин у кейинги йилларда минбардан тушиб қолди. Хўжалик ишлари орқага қараб кетди. Колхознинг собиқ раҳбарлари олдинги эришилган шуҳратга маҳлиё бўлиб меҳнат интизомини бўшаштириб юбордилар. Мавжуд техникадан унумли фойдаланишни ўйламадилар. Натижада бу колхоз Орджоникидзе районидаги энг қолоқ хўжаликка айланиб қолди.

Бу йил ишлар бошқача. Колхозчилар «XXI партсъезд» колхозининг энг илғор бригада бошлиғи, тажрибали деҳқон ўртоқ С. Жўраевни раис қилиб сайладилар. Иш ўрнига қуруқ гап сотиб юрадиган баъзи бригада бошлиқлари ўрнига ишчан кишилар тайинланди. Партия ташкилотининг состави ҳам ўзгарди. Ўртоқ З. Ғозиев бошланғич партия ташкилотининг секретари қилиб сайланди.

Янги раҳбарлар мўъжиза яратмадилар. Балки, ишга тўғри ва янгича муносабатда бўлдилар. Колхознинг умумий манфаати билан, колхозчиларнинг шахсий манфаатини кўзлаб иш қилдилар. Агротехника тадбирлари изчиллик билан амалга оширилди. Техникадан унумли фойдаланилди. Айниқса меҳнат интизомини мустаҳкамлашга зўр берилди. Ҳар турли экинлар ер шароитига қараб жойлаштирилди. Баъзи майда карталар йириклаштирилиб, техникадан унумли фойдаланиш учун йўл очилди.

Бу йил эртаги экинлар барвақт ва сифатли қилиб экилган эди. Лекин бўлиб ўтган совуқ эртаги картошка, бодринг, помидорга зарар етказди. Шунинг учун 90 процент ердаги бодринг, 85 процент ердаги помидор қайта экилди. Ўз вақтида кўрилган бу тадбир яхши натижа берди. Далаларда ҳосил мўл-кўл етишди. Шунинг учун колхоз ҳозирга қадар давлатга 2000 тоннадан ошириб маҳсулот сотиб, планни бажариш арафасида турипти.

Эртаги экилган 48.5 гектар ердаги карамнинг ҳар гектаридан 33.5 тоннадан, 53 гектар ердаги помидорнинг ҳар гектаридан ҳозиргача 10 тоннадан ҳосил йиғиб олинди. Ҳали пайкалда помидор тўлиб ётибди. Шу кунларда колхоз даласидан помидор, картошка ва бошқа маҳсулот ортган машиналар тайёрлаш пунктига тинимсиз қатнаб турибди.

Ўртоқ М. Раҳимжонов бошлиқ бригада аъзолари ҳар гектар ердан 35 тоннадан карам олдилар. Улар йиллик маҳсулот етиштириш планини 85 процент қилиб бажариб олдинда бормоқдалар.

Ўртоқ Ҳ. Баҳодиров бошлиқ бригадада ҳам ҳар гектар помидордан ҳозиргача 21 тоннадан ҳосил олиниб, катта ғалабага эришилди. Колхоз правлениеси ҳосилнинг нобуд қилмай йиғиб териб олинишини таъминлаш учун моддий рағбатлантиришни яхши йўлга қўйиш тадбирини кўрди. Колхозда ишловчиларга йил бошидан бери ҳар 15 кунда ҳар бир меҳнат куни ҳисобидан 70 тийиндан ҳақ тўлаб туриш жорий этилган. Айни маҳсулот йиғиб олиш даврида йиғиб топширилган ҳар бир килограмм маҳсулот ҳисобига бир тийиндан қўшимча ҳақ тўлаш тартиби жорий этилди. Натижада ҳар куни помидор теримига 350-400 киши қатнашаяпти, улар 35-40 тонна помидор теряптилар.

Етиштирилган мўл ҳосилни йиғиб олишда қариялар ҳам ёрдам бермоқдалар. Улардан 130 киши ўз хоҳиши билан далага чиқиб меҳнат қилмоқда. Колхозчилар сабзавот маҳсулотлари тайёрлаш йиллик планини 15 августгача бажариш учун курашмоқдалар. Правление аъзолари идора ходимлари дала ишларига ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Уларнинг ҳар бири бир ярим тоннадан маҳсулот йиғиб топширишга аҳд қилган. Шунинг учун ҳам бу хўжалик сабзавот маҳсулотлари тайёрлашда олдингилар қаторида боряпти. Колхозда бу йил маккажўхорига ҳам катта эътибор берилди. 100 гектар ерга дон учун, 67 гектар ерга силос учун экилган маккажўхори серҳосил бўлди. Ўртоқ А. Нуржонов бошлиқ бригада аъзолари гектаридан 1000 центнердан силос, 52 центнердан дон етиштириш мажбуриятини олганлар.

Шу кунларда комбайн билан маккажўхори ўрилиб, силос бостирилмоқда. Ҳар гектар ердан олинган силос 1050-1100 центнерданга етмоқда. Свердлов номли колхозда кечки экинлар ҳам ўз вақтида экиб олинди. Кечки картошка 2 марта культивация қилинди, бир марта озиқлантирилиб, уч марта суғорилди.

Агар колхоз аъзолари йил охиригача ишни шундай суръат билан бўшаштирмай олиб борсалар Свердлов номли колхоз яна эски шуҳратига эга бўлиши мумкин.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.
Орджоникидзе райони.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА ЯНГИ МАШИНАЛАР КЕРАК

Пахта ва пахтани тозалаш бўйича давлат махсус конструкторлик бюросининг бошланғич партия ташкилотлари қишлоқ хўжалигидаги ишларни, энг аввало пахтачилик ва луб экинларини қайта ишлашни комплекс механизациялаш учун янги-янги машиналарни яратиш, ишлаб чиқаришга жорий этиш ишига давлат махсус конструкторлик бюроси коллективини жалб қилиш борасида катта ишларни амалга ошираяптилар.

Кейинги бир ярим йил ичида давлат махсус конструкторлик бюроси коллективларининг зўр бериб ишлашлари туфайли янги сеялкалар, чанглатгич-пуркагичлар, юк ортиш агрегатлари ва бир қанча бошқа мосламалар ҳамда механизмлар серияли ишлаб чиқаришга топширилди.

Машиналарнинг ишланаётган конструкцияларида илғор корхоналарнинг тажрибасидан фойдаланилмоқда, прогрессив материаллар — полимерлар, пластмассалар, древопластикалар, шунингдек ҳозирги замоннинг турли асбоб-ускуналари, аппаратлари қўлланилмоқда. Бу тадбир машиналарнинг сифатини яхшилашга, вазнини эса енгиллаштиришга, эксплуатацион кўрсаткичларини оширишга, товар кўринишини яхшилашга имкон берди.

Область партия комитетининг бюросида Давлат махсус конструкторлик бюроси бошланғич партия ташкилотларининг пахта ва пахтани тозалаш бўйича олиб бораётган ишлари кўриб чиқилиб, улар фаолиятида катта камчиликларга йўл қўйилаётгани кўрсатилди.

Буларнинг энг муҳими — маъмурият фаолиятида контролнинг йўқлиги, яна ҳам қулайроқ машиналарни яратиш учун қаттиқ курашилмаётганлиги, конструкциялашнинг муддатига риоя қилинмаётганлиги, белгиланган ташкилий-техник тадбирлар бажарилмаётганлигидадир. Партия ташкилотлари давлат махсус конструкторлик бюроси коллективлари олдида турган катта вазифаларни муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани етарли равишда авж олдирмаётирлар.

Область партия комитети бюроси Киров ҳамда Куйбишев район партия комитетлари конструкторлик бюроси ишларини яхши йўлга қўйиш соҳасида партия ташкилотларига яқиндан ёрдам бермаётганликларини таъкидлади.

Область партия комитети бюросининг қарорида айтилишича, давлат махсус конструкторлик бюроси бошланғич партия ташкилотлари ўз фаолиятларини, улар раҳбарлик қилаётган конструкторлик бюроларининг коллективлари ишчи кучларини иқтисод қиладиган, юқори унум билан ишлайдиган машиналарни яратиш йўли билан қишлоқ хўжалигига ёрдамни кучайтиришларини таъминлашга қаратишлари керак.

ОЗАРБАЙЖОН ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЎЗАРО ТЕКШИРИШ БРИГАДАСИ ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

Республикамиз билан мусобақадош Озарбайжон ССР пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси 14 августда Ўзбекистон пойтахтига келди. Бригадага Озарбайжон қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрининг ўринбосари М. А. Гусейнов бошчилик қилмоқда. Бригада составида Мир-Башир районидаги «Бакинский рабочий» колхозининг раиси ўртоқ Ахназаров, Зангеллан район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Тахмазов, Озарбайжон ЛКСМ Марказий Комитетининг иккинчи секретари ўртоқ Попов, экономика институтининг директори ўртоқ Алиев, Агжабеди районидаги «Гиндарх» колхози комплекс механизациялашган бригадасининг раҳбари ўртоқ Рустамов, Жданов районидаги 5-совхознинг механик-ҳайдовчиси ўртоқ Ожахқулиева, «Азсельхозтехника»нинг механик-инженери ўртоқ Абдуллаев, Қазах территориал ишлаб чиқариш бошқармасининг ташкилотчи инспектори ўртоқ Османов, Норашен районидаги Киров номли колхознинг раиси ўртоқ Нажафов, Собиробод территориал бошқармасининг партия ташкилотчиси ўртоқ Азизов, Жданов территориал ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Аскеров, пахтачилик институтининг бўлим мудири ўртоқ Исмоилов, Орджоникидзе номли ғаллачилик совхози партия ташкилотининг секретари ўртоқ Пириев, Окер тажриба станциясининг илмий ходими ўртоқ Тертерьян, Озарбайжон телеграф агентлигининг мухбири ўртоқ Рагимовлар бор.

Қардош республиканинг қишлоқ хўжалик вакилларини Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. Ҳайдаров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалик бўлими мудири Т. Г. Зинин, «Узсельхозтехника» бирлашмасининг раиси М. И. Кичанов, Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигининг ҳамда Қишлоқ хўжалик министрлигининг раҳбар ходимлари кутиб олдилар.

Озарбайжон ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари группаларга бўлиниб, Фарғона, Андижон, Самарқанд, Бухоро ва Тошкент областларининг колхоз ва совхозларига жўнаб кетдилар. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси Бокуга жўнаб кетди

Ўзбекистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси 14 августда Тошкентдан қардош Озарбайжон пойтахти — Бокуга жўнаб кетди. Бригадага Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрининг ўринбосари Н. М. Мангутов бошчилик қилмоқда. Бригада составида 16 киши бор. (ЎзТАГ).

Редактор ўринбосари
И. СУЛАЙМОНОВ.

ҲИНДИСТОН МУСТАҚИЛЛИК КУНИНИНГ 15 ЙИЛЛИГИ

ДЎСТЛАРИМИЗ ШОДИЁНАСИ

Бундан 15 йил муқаддам ҳинд халқи 200 йилдан ортиқ давр ичида ўзини эзиб келган, мамлакат бойликларини талон-торож қилган инглиз мустамлакачилари устидан тарихий ғалаба қозонди. Мамлакат мустақил деб эълон қилинди.

1950 йилда эса Ҳиндистон Республикаси ташкил топди. Ҳиндистон Республикасининг барпо этилиши унинг Осиёдаги энг буюк мамлакатлардан бири бўлиб қолиши ҳамда халқаро сиёсатда катта роль ўйнайбошлаши учун кенг имконият яратди. Ҳиндистоннинг мустақил давлатга айланиши, социалистик мамлакатларнинг жаҳон миқёсидаги мавқеининг ортиб бориши, мустамлакачиликнинг бутунлай тушкунликка учраши—буларнинг ҳаммаси Ҳиндистоннинг тараққиёт шароитини тубдан ўзгартириб юборди.

Ҳиндистонда оғир саноатнинг асосий тармоқлари—металлургия, машинасозлик, кимё саноати ҳали кучли суратда ривожланган эмас. Аммо енгил саноат тармоқлари, айниқса ип-газлама ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилган. Енгил саноат маҳсулоти анча салмоқли ўринни эгаллайди. Янги барпо қилинаётган оғир индустриянинг кўпчилик қисми давлат секторига тегишлидир. Ҳозирги вақтда паровозсозлик ва ойна ишлаб чиқарадиган заводлар каби бир қатор янги давлат корхоналари вужудга келтирилаяпти. Бихар штатининг Ранчи шаҳрида қурилаётган оғир машинасозлик заводи йилига 128 миллион рупийлик механизм ва ускуналар етказиб беради.

Шунингдек, тоғ-кон ва нефть саноатлари ҳам жадал ривожланмоқда. Мамлакатда майда ҳунармандчилик саноати кенг ривож топган. Бу соҳада 15 миллион киши машғул.

Учинчи беш йиллик план лойиҳасида Ҳиндистон экономикасини ривожлантириш учун катта маблағ сарфлаш кўзда тутилган. Капитал маблағнинг 23,1 проценти қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга сарфланади.

Учинчи беш йиллик план мамлакат экономикасини янги босқичга кўтаради. 1966 йилга бориб Ҳиндистондаги электр станцияларининг умумий қуввати 11,8 миллион киловатта етади. Шунингдек, кўмир қазиб чиқариш ҳам бирмунча кўпайтирилади.

Мамлакатнинг қишлоқ хўжалиги юксалиш йўлидан бораяпти. Биринчи беш йилликдаёқ экин майдонлари кўп даражада кенгайди. Ирригация ишлари авж олдириб юборилди. Мамлакатда бир қанча йирик суғориш иншоотлари қурилмоқда. Ҳукумат ирригация қурилишига биринчи беш йилликда 6610 миллион рупий сарф қилган бўлса, иккинчи беш йилликда эса 9130 миллион рупий сарфлади. Фақат Бхакра — Нангал сув иншоотининг ўзига 1,6 миллиард рупий сарф қилинди.

Мамлакатда қишлоқ хўжалигини кооперативлаштириш ҳаракати жуда секин ривожланмоқда. Шуни айтиш кераки, Ҳиндистонда ҳали ҳам ер ислоҳоти ўтказиш масаласи ҳал қилинган эмас. Ерларнинг кўп қисми ҳамон помешчиклар қўлида.

Ҳиндистон чет давлатларга, шу жумладан Совет Иттифоқига чой, жут маҳсулотлари, ип-газлама, тамаки ва бошқа маҳсулот ҳамда буюмлар чиқаради.

Буюк ҳинд халқи ўзининг иқтисодий жиҳатдан мустақил бўлиши учун тинмай кураш олиб бормоқда. Совет халқи бу соҳада ҳинд халқига яқиндан беғараз ёрдам кўрсатмоқда.

1953 йили беш йилга мўлжаллаб имзоланган битим ҳинд-совет иқтисодий ҳамкорлигини ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Натижада ҳар иккала мамлакат бир-бири билан товарлар айрибошлашни яхши йўлга қўйди ва янада кенгайтирди.

Совет Иттифоқи Ҳиндистонга металл қирқувчи станоклар, саноат учун турли хил асбоб-ускуналар, машина ва механизмлар ҳамда жуда кўп бошқа буюмлар етказиб бермоқда.

1956 йили Совет Иттифоқи дўст Ҳиндистон элида йирик корхона — Бхилаи металлургия заводини қуришга киришди. Ўтган йили бу гигант завод тўла ишга туширилди ва ҳозир у маҳсулот бермоқда. Совет мутахассислари Ҳиндистонда йирик машинасозлик заводи қурилиши лойиҳасини ҳам тайёрладилар. Бизнинг мутахассисларимиз нефть қидириш ишларида ҳам ўз дўстларига катта ёрдам кўрсатмоқдалар.

Ҳинд-совет техник ҳамкорлигини ривожлантиришда Совет Иттифоқининг миллий техник кадрлар етказиб беришдаги роли каттадир. Ҳинд ёшларидан катта бир группаси мамлакатимиздаги ўқув юртларида таълим олмоқда. 1955 йили СССР ва Ҳиндистон ҳукуматлари ўртасида тузилган битимга мувофиқ, совет мутахассислари ёрдами билан Бомбайда технология институти қурилди. Бу ерда бир неча совет олимлари ҳинд ёшларига фан асосларини ўргатмоқдалар.

Бундан ташқари, Ражастонда Осиёда энг йирик бўлган Суратгарх қишлоқ хўжалик фермаси вужудга келтирилди. Фермани машина ва асбоб-ускуналар билан таъминлашда Совет Иттифоқи катта ёрдам кўрсатди.

Ҳар иккала мамлакат ўртасида мустаҳкам дўстона алоқалар ўрнатилганлигини бизнинг республикамиз мисолида ҳам кўриш мумкин. Турли ҳинд мутахассислари, маданият ва санъат арбоблари, спорт делегациялари ва бошқа жамоатчилик вакиллари Ўзбекистонга тез-тез келиб турадилар. Ўз навбатида ўзбек меҳнаткашлари ҳам дўстларимиз юртига бориб, ишлаб чиқаришдаги ўз тажрибаларини ўртоқлашадилар.

Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий, маданий ҳамда техника соҳасидаги ҳамкорлик йил сайин ривожланиб бормоқда.

Барча совет кишилари қатори Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам тинчлик ва мустақиллик учун астойдил курашаётган улуғ ҳинд халқини унинг мустақиллик куни байрамида қизғин табрикламоқдалар ҳамда бутун инсониятнинг бахт-саодати йўлида унга янгидан-янги зафарлар тилайдилар.

С. ЙЎЛДОШЕВ,
Давлат бадиий адабиёт нашриёти чет эл шарқи бўлимининг редактори.

Суратда: Ҳиндистон Республикасининг пойтахти Деҳлидаги парламент биноси.

ТЕАТР

МУКИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 16/VIII да янги спектакль **Кўзи булоқ, 17/VIII да Ғазал фожиаси.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 18, 19/VIII кеч соат 8 да **Ўзбек ашула ва рақс ансамблининг концертлари** (2 бўлимда). Билетлар сотилмоқда.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Командировка — «ВАТАН», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Етти ака-укага етти келин — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Миколка-Паровоз (эрталаб соат 10, кундуз 1 ярим, кеч 5 ва 8 яримда), **Қилич ва гул** (қолган соатларда) — НАВОИЙ номли.

1943 йилнинг узун туни — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, кеч 6 ва 8 да), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Анна Эйдеш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Ҳаётдаги жойи — «ВАТАН».

Командировка — НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ».

Минг қиёфага кирган киши — КАФАНОВ номли.

Чақмоқтош — ТЕЛЬМАН номли.

Қуёш эритган дарёлар — ПУШКИН номли.

Қанотли одамлар — «УДАРНИК».

Шу тунда — «ПОБЕДА».

Хўрланганлар — «ШАРҚ».

30 ТИЙИНЛИК

лотерея билетига

«Волга», «Москвич», «Запорожец» автомашинаси, пианино, телевизор, аккордеон, тикув машинаси, холодильник, кир ювиш машинаси

ва бошқа қимматли ва зарур буюмлар

ЮТИШ МУМКИН

Учинчи чиқарилиш

ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТЛАРИНИНГ ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ 1962 ЙИЛ 15 СЕНТЯБРДА БЎЛАДИ

Лотерея билетларини омонат кассалари, магазинлар ва почтадан, «Союзпечать» киоскаларидан, шунингдек билет тарқатиш учун махсус жалб этилган кишилардан сотиб олиш мумкин.

Лотерея билетларини сотиб олинг!

Тошкент шаҳар давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
(«Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари—25885. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари —33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 02262. Нашр. Г. 1659.